

ΑΠΡΙΛΤΣ 1997
(ΑΠΡΙΛΙΟΣ)

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΟΣ 9ο ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 87

"Ο ΔΕΣΠΟΤΗΣ"

Του Κ.Θ. Δημαρά

Νομίζω ότι και άλλοτε επιλοφόρησε έτσι, αυτήν την στήλη, ένα σημείωμά μου για τον Άγιο Τραπεζούντος Χρυσάνθο. Όταν εμιλούσαμε για εκείνον, έπαινε πάντοτε τον ελέγχο. Σήμερα, συμπληρώνοντας ένα ωραίο σύνολο, κάτι που ήταν απαραίτητο να γίνει, ο Κύριος Γεώργιος Ν. Τασούδης μας δίνει σε έναν τόμο, από κάπου εξακόσιες σελίδες, μία ευρεία επιλογή από το συγγραφικό έργο του Δεσπότη: "Άρθρα και μελέται Χρυσάνθου Αρχιεπισκόπου Αθηνών του από Τραπεζούντος, 1911 - 1949".

Δεν ξέρω αν πραγματικά πρέπει να θεωρούμε ότι συμπληρώνεται έτσι η παρουσίαση των συγγραφικών δραστηριοτήτων του Ιεράρχη. Θυμίζω ότι ως τώρα ο ίδιος εκδότης, ο κ. Τασούδης, εξέδωσε τρεις

τόμους σχετικούς, οι οποίοι, ασφαλώς αποτελούν μία ενότητα: στον πρώτο περιέλαβε τις, ανέκδοτες πριν βιογραφικές αναμνήσεις του Χρυσάνθου. Στον δεύτερο τόμο δίνει γραπτό υλικό που τεκμηριώνει την εθνική και την εκκλησιαστική δράση του Δεσπότη, και σήμερα παρέχει μαρτυρία των άλλων συγγραφικών του επιδόσεων.

Αυτά είναι πολλά και καλά, όμως, βλέποντας τον ζήλο, τις γνώσεις, την επιτυχία, όλα αυτά με τα οποία ο εκδότης επροχώρησε ως εκεί, όσοι από εμάς θερμαίνονται με την μεταγενέστερη ιστορία μας, δεν μπορούν παρά να ευχηθούν την αποκάλυψη δύο ακόμη, τουλάχιστον, σχετικών πτυχών: εννοώ τα αναφερόμενα στην συνεργασία Δραγαύμη - Χρυσάνθου στον εθνικό

τόμο, και ότι από την αλληλογραφία του Δεσπότη μπορεί να φανερωθεί στους τωρινούς καιρούς.

Δεν υποχρεώνει μόνον η ευγένεια, υποχρεώνει και η αξιοσύνη. Βεβαίως, ο εκδότης, συνάμα στενός συγγενής και εκτελεστής της διαθήκης του Δεσπότη, ήταν καλύτερα από κάθε άλλον σε θέση να αναδιψήσει το αρχείο του οποίου είχε την ευθύνη και να ξεχωρίσει, ότι έπρεπε και ότι μπορούσε να μας δώσει. Αλλά η προσοχή και η διάκριση με τις οποίες εργάστηκε κεντρίζουν την επιθυμία των αναγνωστών του τρίτου έργου και τους κάνουν να ευχηθούν κάποια συνέχεια του: η εργασία βρίσκεται σε καλή χέρια, ενώ, αν δεν γεληϊμαί πολλά και χρυσίμα θα μπορεί

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ 2η ΣΕΛ.

ΜΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΣΗΜΟΤΗΤΑ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας με ανακοίνωσή της καλεί τους πολίτες και τους φορείς του Ν. Ημαθίας να τιμήσουν με την παρουσία τους τις εκδηλώσεις για την γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού που διοργανώνει η Νομαρχία με τη συνεργασία των προσφυγικών Σωματείων Ημαθίας και τους Πολιτιστικούς Συλλόγους της Βέροιας στις 25 Μαΐου σύμφωνα με το πρόγραμμα που έχει ανακοινωθεί.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα του εορτασμού έχει ως εξής:

Κυριακή 25.5.1997

Γενικός σημαιοσητισμός από της ογδόνης πρωινής ώρας μέχρι και της δύσης του ηλίου της 25ης Μαΐου 1997.

Φωταγώγηση όλων των δημοσίων, δημοτικών και κοινοτικών καταστημάτων, καθώς και των καταστημάτων των Ν.Π.Δ. και των Τραπεζών κατά τις βραδυνές ώρες της 25ης Μαΐου 1997.

- Χαιρετιστήριες βολές, με τη φροντίδα του Β' Σ. Στρατού κατά την ανατολή και τη δύση του ηλίου καθώς και κατά τη δοξολογία.

- Ώρα 07:30: Θα σημάζουν χαρμόσυνα οι κα-

μπάνες των εκκλησιών, η δε Στρατιωτική Μουσική του Β' Σ. και η φιλαρμονική του Δήμου Βέροιας, θα περιέλθουν τους δρόμους της πόλης παίζοντας θρησκευτικά θούρια και εμβατήρια.

- Ώρα 08:00: Επίσημη έπαρση της Σημαίας

- Ώρα 09:30: Παράταξη στρατιωτικού τμήματος απόδοσης τιμών και της Στρατιωτικής Μουσικής του Β' Σ. Στρατού καθώς και αντιπροσωπειών Προφυγικών Σωματείων, Πολιτιστικών Συλλόγων, Σχολείων, Προσκόπων και Οδηγών στο χώρο προ του Ιερού Ναού Αγ. Αντωνίου.

- Ώρα 09:45: Πέρασ προσέλευσης στον Ιερό Ναό Αγ. Αντωνίου, των Αρχών και του Λαού

- Ώρα 09:55: Πέρασ προσέλευσης των επισήμων

- Ώρα 10:00: Τέλεση Επίσημης δοξολογίας με τη χοροστασία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βέροιας και Νάουσας κ. Παντελεήμονος.

Εκφώνηση, μέσα στον Ιερό Ναό, του πατριωτικού της ημέρας από τον Νομάρχη Ημαθίας κ. Ανδρέα Βλαζάκη.

- Ώρα 10:30: Κατάθεση στεφάνων στο μνημείο του Νικ. Καπετανίδη της ομώνυμης πλατείας από τους:

1. Εκπρόσωπο της Κυβέρνησης, 2. Στρατηγό - Διοικητή Β' Σ. Στρατού, 3. Νομάρχη Ημαθίας, 4. Δήμαρχο Βέροιας, 5. Εκπρωσώπου των πολιτικών κομμάτων, 6. Εκπρωσώπου Ποντιακών Οργανώσεων, Προσφυγικών Σωματείων και Πολιτιστικών Συλλόγων, 7. Εκπρωσώπου Νομικών Προσώπων που επιθυμούν να τιμήσουν την ανωτέρω επέτειο.

Σιγή ενός λεπτού - Εθνικός Ύμνος

Τελετήρχης στον Ιερό Ναό Αγ. Αντωνίου καθώς και στον χώρο κατάθεσης στεφάνων

ορίζεται ο κ. Παρασκευάς Χατζηνεφραϊμίδης, υπάλληλος της Ν.Α. Ημαθίας (τηλ. 25.000, εσωτ. 118).

- Ώρα 11:30: Στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βέροιας θα ακολουθήσει εκδήλωση με ομιλητή τον Υφυπουργό Ανάπτυξης κ. Μιχάλη Χρυσόχοϊδη.

- Ώρα 21:00: Θα γίνει λαμπαδρόδρομος από τα Προφυγικά Σωματεία και τους Πολιτιστικούς Συλλόγους της πόλης η οποία θα ξεκινήσει από το γήπεδο Μπόσκετ της ΕΡΠΑΣ και θα διέλθει τις οδούς ΕΡΠΑΣ - Βενιζέλου - Μ.Αλεξάνδρου και θα καταλήξει στο πάρκο της ΕΡΠΑΣ στο μνημείο της Εθνικής Αντίστασης.

Η ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Εί ουρανέ μ', χαμέλινον να ληες τα αδικίας,
ντο γίντανε απάν τη γης και κλαίν πολλὰ καρδίας.
Σχέδιο του Βεροισίου ζωγράφου
ΔΗΜΗΤΡΗ ΕΡΜΟΠΟΥΛΟΥ

Εκδήλωση αγάπης της Ευξείνου Λέσχης

Ακολουθώντας πιστά την παράδοση, η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας πραγματοποίησε και φέτος εκδήλωση αγάπης ανήμερα του Πάσχα.

Ποντιόπουλα έντονα συνοδευόμενα από το Διοικητικό Συμβούλιο της Λέσχης επισκέφθηκαν το Γηροκομείο και το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Βέροιας όπου αντάλλαξαν ευχές με τους τροφίμους και ασθενείς του συγκρίνοντας το κόκκινο αυγό.

Περιττό να τονίσουμε το βαθύτερο νόημα της επίσκεψης της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας τις άγιες αυτές μέρες.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Το Δ.Σ. του ΜΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, θέλοντας να συμβάλει στο τίτιναιο έργο που αναλάβετε για την ανέγερση του Πνευματικού Κέντρου, αποφάσισε να ενισχύσει τον αγώνα σας με τις μικρές δυνάμεις που διαθέτει ο Σύλλογός μας με το ποσό των πενήντα χιλιάδων δραχμών (50.000). Θέλουμε επίσης να σας γνωρίσουμε ότι θα είμαστε στο πλευρό σας με οποιονδήποτε τρόπο μπορούμε.

Παρακαλούμε να επικοινωνήσετε στο τηλέφωνο 67.428 για να καθορίσουμε από κοινού την παράδοση του παραπάνω ποσού στο γραφείο του Συλλόγου σας.

Με την

Ο Πρόεδρος Ο Γραμματέας
Ξενόπουλος Νικ. Ιλτζεβίδου Μαρία

Σημ.: Το Δ.Σ. της ΕΛΒ εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες στη Διοίκηση του δραστηρίου Συλλόγου "Ο Δημόκριτος" του συνοικισμού Πανοράματος Βέροιας, για την οικονομική του ενίσχυση υπέρ του Πολιτιστικού Κέντρου.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - τηλ. (0331) 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

ΤΗΛ. (0331) 66.913, 61.160 -
FAX (0331) 66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. (0331) 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 δρχ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ

ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τα σημερινά μας ανέκδοτα αναφέρονται σε ζώα. Το γεγονός δείχνει ότι ο παιδαγωγός των Ελλήνων Αίσωπος δεν λησμόνησε και τον ελληνικό Πόντο

Ο ΓΑΙΔΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΣΕΜΕΡΝ ΑΤ...

Τα ζα ενέβαξαν και εκπάσαν για την χαράν τη λεονταρί. Είπαν και

τον γάιδαρν "χάιτε ασ πάμε", "που έν το σεμέρ ίμ" είπεν ο γάιδαρν. "Αχαρε είπαν ατόν σήν χαράν πάμε, θα τρώγωμε, πίνωμε και χορευώμε! Το σεμέρ' τς ντο θέλ'τς ατό; "Ει, γειτόν, είπεν κι' ο γάιδαρν, αλλ' θα τρώγνε και πίνε! Εγώ, εκεί παξαν ζύβα θα κοβαθώ...

ΑΛΕΠΟΝ Κ' Η ΠΕΡΔΙΚΑ...

Αλεπόν επίασεν την

κοσάραν, τον πετεινόν, και την πέρδικαν.

Είπεν την κοσάραν:

- Χατζηπαρθένα, εσύ ούλα τ' ωθγά σ', έναν κ' εφτάς ατά, και βάλ'τς σα καβγάδες τα παιδιά. Και έφαγεν ατέν.

Είπεν και σον πετεινόν:

- Χατζηπαναγέτα, εσύ κουιγς παρώρας, κ' εγενεφίγς τα νυφάδα κι αφίν' τα παλληκάρια και ακούνταν ασ' σό κρεββάτ'... Τρανόν αμαρτία, θα τρώγε σε. Εφαγεν κ' εκείνον.

Επέμνευ η πέρδικα.

- Ε Χατζηφωστήρα, τ' εσόν η αμαρτία κι σφύκεται. Ατόσ' άρρωστοι αρσεύνε ολίγον περδίκας κρέας, κ' εσύ χορολαγκεύς σ' ορμάνια... Θα τρώω σε.

- Αση' θα τρως με, πρώτα εξουμολόγα με, να μη χάμε αμαρτωλέσ-

σα.
- Καθόν, είπεν η αλεπού. Εξαπλώθεν απάν σο πλευρόν και έσκωσεν τ' ουράν ατς. άμον πετραχιή' να εμπαίν αφκά η πέρδικα να εξουμολογά τεν.

Η πέρδικα άμον ντ' εσούμωσεν σ' ουράν ατς κεκά, εντώκεν τα φτερά τς, επέταξεν κ' εφήκεν κ' έφυγεν. Τερρεί ατέν ο Αλεπόν να φεύ'σον αέραν και λέει:

- Στοπως ν' εφτώγω τον κύρν' ατ, που κι τρώει πρώτα, κ' επεκεί εξημολογά...

ΤΗ ΚΑΣΚΑΡΑΣ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ

Τη κασκάρας (της κάργας) τα πουλία έναν ημέραν είπαν'ς σην μάναν ατόυν:

- Μάννα ασ αλλάζωμεν φωλέαν. Η φωλέα μουν εγομώθεν ταινέας.

- Ρίζα μ', είπεν ατς η μάνα τουν ασού θα πέρετεν με τ' εσας και τον κώλων εσούν, σούμπου κι' αν πάμε η φωλέα μουν ταινασμένον θα εν...

ΣΗΜ.: Τα ανέκδοτα είναι του ιατρού κ. Αρίσταρχου Τσαμασλήδη.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- ενέβαξαν = άλλαξαν
- εκπάσαν = ξεκίνησαν
- χαράν = γάμος
- σεμέρι = σαμάρι
- κοσάρα = κότα
- εγενεφίγς = ξυπνάς
- αραπεύνε = αποζητούν
- χορολαγκεύς = χοροπηδάς
- ορμάνια = δάση
- κασκάρας = κάργας
- ταινέας = κουτσουλιές
- ταιτσάκωμα = θουροδίασμα

ΟΙ ΜΗΝΕΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΤΣ

Ο Απρίλιος χαρακτηρίζονταν στον Πόντο για την αστάθειά του. Γι' αυτό συνήθιζαν να λένε:

"Απρίλτς έρται και περάν' τ' άλλο κλαίει, τ' άλλο γελά".

Επίσης έλεγαν: "Απρίλην γρίλην γρύλτσον, την γραίον, κατακύλτσον". Κι αυτό γιατί η γριά μόλις τελείωσε ο Μάρτιος και τα κρύα ξεσηκώθηκε να πάει για βοσκή στο "παρχάρ", λέγοντας "Εξέθεν ο Μάρτς' εξέθεν και το τάρτ' χάιτε κουτίσαμ' σο παρχάρ".

Το άκουσε ο Μάρτιος θυμώσε, δανείστηκε τις 3 πρώτες μέρες του Απριλίου και έκανε φοβερή κακοκαιρία και η γριά για να μην παγώσει πήγαινε όλο και πιο κοντά στη φωτιά και κήκε.

"Ο ΔΕΣΠΟΤΗΣ"

συνέχεια από την 1η σελ.

ακόμη να αποφέρει αν συνεχισθεί. Τα ολίγα επιστολικά κείμενα του Χρυσάνθου όσα γνωρίζουμε - σκέπτομαι, πάντως, τα προς την Πνευθόνη Δέλτα, τα οποία είχε τελευταία αφορμή να ξανακοιτάξω - τα καιρία σημεία από τα οποία μπόρεσε ο στοχαστικός Ιεράρχης να κατοπτρεύσει τα ζητήματα του καιρού του, η ανάμειξη του σε σημαντικά ζητήματα της εποχής του, μας βεβαιώνουν ότι πολλά θα έχει να μας διδάξει, μία επιτομή, τουλάχιστον από την αλληλογραφία του. Θα είναι πολύτιμη.

Ανέφερα τον Δραγούμη. Μας χρειάζεται μία μελέτη για την συνεργασία των δύο ανδρών και για τις αλληλεπιδράσεις τους. Ούτε μπορούμε, ούτε πρέπει να εκτεθούμε σε υποθέσεις σχετικές, αφού, στην ώρα τους, θα φανούν οι μαρτυρίες, όμως, ό,τι γνωρίζουμε από την δράση, από τον χαρακτήρα, από την σταδιοδρομία και των δύο, κινεί ιδιαίτερα την προσοχή μας και μας παροτρύνει σε βαθιά διερεύνηση του θέματος. Νομίζω ότι ο Χρυσάνθος ήταν ο τελευταίος Φαναριώτης Ιεράρχης, ο τελευταίος, δηλαδή, εκπρόσωπος του παλιού, του παραδοσιακού, Φαναριού. Με την οξεία κρίση του, με τις γνώσεις των θεμάτων αυτών, τις οποίες προσέφερε το Οικουμενικό Πατριαρχείο σε όσους διακονούσαν σ' αυτό,

με την εμπιστοσύνη την οποία του έδειξε ο Ιωακείμ ο τρίτος, εδρέθη υπό όρους εντελώς προνομιακούς για να συλλάβει ή να αποτιμήσει ένα φαναριώτικο πολιτικό όραμα.

Σ' αυτήν την δύσκολη δουλειά, που είναι το ζωντανέμα των περασμένων όχι μόνο από την εξωτερική τους όψη, αλλά μαζί με τα κίνητρά τους, καλό θα είναι να κατορθώσουμε να δούμε όσο γίνεται σαφέστερα την θέση του Χρυσάνθου απέναντι στην δραγουμική κοσμοθεωρία. Στα απομνημονεύματά τους, κάτι σημειώνει ο Χρυσάνθος σχετικά, αλλά πάντως, όχι εξαντλητικά.

Όχι που είναι ολίγα τα όσα μας προσφέρει και ο τόμος αυτός, προκειμένου να συλλάβουμε τον παλμό του Γένους στα χρόνια τα οποία υποδηλώνουν οι ακραίες χρονίες του τίτλου. Ιδιαίτερως, φυσικά εννοώ, διαφέροντα είναι τα άρθρα του Χρυσάνθου στην "Εκκλησιαστική Αλήθεια". Στις αντίστοιχες σελίδες του βιβλίου, βλέπουμε να διαγράφεται η οριστική μορφή, η παγιοποίηση, της ελληνοχριστιανικής διδασκαλίας, με όλες τις γενναίες παραχωρήσεις τις οποίες μπορούσε εύκολα να κάνει, προς την μνήμη του αρχαίου κόσμου, μία κυρίαρχη Εκκλησία. Ισως από την άποψη αυτή οι διατύπώσεις τις οποίες διαβάσουμε στην σέφερε το Οικουμενικό Πατριαρχείο και ελληνο-

κό που δημοσιεύεται στην πρωτεύουσα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στην δημοσιογραφική, τέλος πάντων όψη του Χρυσάνθου, να ξεκαθαρίζουν πολλά ζητήματα της ελληνικής ιδεολογίας, από την άποψη, ακριβώς, του Φαναριού.

Όστόσο, δεν είναι μικρότερης σημασίας και η υποδομη ύλη του τόπου. Ο εκδότης τα εκώρισε σε περιόδους: η δεύτερη έρχεται να καλύψει τα χρόνια 1913 με 1919, με επίκεντρο, δηλαδή την Τροπεζούνα και την δραματική μοίρα του Πόντου μέσα σ' εκείνα τα χρόνια, η τρίτη αναφέρεται στα 1919 με 1922, στο τέλος μιας περιόδου και στην κατάρρευση των ελπίδων που είχαν επί καιρό διαθρέψει την ελληνική ψυχή. Με τις δύο επόμενες περιόδους, έχουμε πια την τροπή προς τον ελλαδικό χώρο, και την κύρια δράση του Χρυσάνθου ως Αρχιεπισκόπου Αθηνών και μετέπειτα ως το τέλος του, εκεί αναδημοσιεύονται και γνωστά μας κείμενα απ' αλλού, τεκμήρια των καθαρά επιστημονικών του απασχολήσεων, που όλες, άλλωστε, έχουν την απαρχή τους στην σχέση του με την Τροπεζούνα. Ενα τελευταίο μέρος ξεκαθαρίζει ζητήματα που αφορούν την Ορθόδοξη Εκκλησία Αμερικής. Συνοδικά χρήσιμη, πολύτιμη, ύλη.

Κ.Θ. Δημαράς

* Αναδημοσίευση από το "ΒΗΜΑ" της 21-10-1977.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΗ Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΟΝΤΙΩΝ ΝΟΤΙΑΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

Ο τραγουδιστής Κ. Καραπαναγιωτίδης και ο θυράρης Κουγιουμτζίδης Ανδρέας.

Μεγάλη εκδήλωση πραγματοποιήσαν οι πόντιοι της νότιας Σουηδίας το Πάσχα. Στην εκδήλωση (χορό) παρέστησαν 1.000 και πλέον Έλληνες και μη από όλες τις περιοχές της Σουηδίας καθώς και αρκετοί από την Δανία.

Στην εκδήλωση καλεσμένος ήταν από την Ελλάδα ο δικός μας ο χοράρχης της χορωδίας Κώστας Καραπαναγιωτίδης και ο θυράρης Κουγιουμτζίδης Ανδρέας, που κράτησαν το κέφι ως τα ξημερώματα, μαζί με την τοπική ορχήστρα του πόντιου στην καταγωγή από το Κιάκι "Μπαλή".

Το χορευτικό συγκρότημα του Συλλόγου και το χορευτικό συγκρότημα του Συλλόγου Ποντίων της Στοκχόλμης που ήρθε από 600 χιλιόμετρα μακριά, παρουσίασαν ποντιακούς χορούς σκορπώντας ρίγη συγκίνησης στους παρισταμένους.

Η Ένωση Ποντίων της νότιας Σουηδίας ιδρύθηκε από ομάδα

φοιτητών του Πανεπιστημίου της ΛΟΥΝΤ το 1981 και από τότε παρουσιάζει αξιόλογη δράση.

Σημείωση "Αργοναύτη": Αποτελεί ιδιαίτερη χαρά για τον "Αργοναύτη", η επικοινωνία του με τους συμπατριώτες μας της Σουηδίας. Εύχεται ακόμη κάθε προκοπή στους αδελφούς μας της μακρινής αυτής χώρας

Το συγκρότημα των Ποντίων της Στοκχόλμης που ήρθε από 600 χιλιόμετρα και συγκίνησε τους θεατές.

Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ

Στο Αγιώνυμον Όρος του Αθω, την κιβωτό της Ορθοδοξίας, ο Ποντιακός Ελληνισμός έχει το μερίδιό του, αφού ο ιδρυτής του οργανωμένου κοινοβιακού βίου, ο Οσίου Αθανάσιος, γεννήθηκε στην Ξακουστή Τραπεζούντα. Ακόμη ο ευθαλής προσκυνητής της Ιεράς Μονής του Αγ. Διονυσίου, έχει την ευ-

καιρία, συμμετέχοντας στις λατρευτικές συνάξεις μέσα στο κατάγραφο και κατασκευαστικό καθολικό, ν' ακούσει τους διακόνους και τους ιερείς να δέονται: "Εται δεόμεθα υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των σοιδίμων κτιτόρων της Ιεράς Μονής ταύτης, Αθεξίου Βασιλέως και Θεοδώρα της Αυγούστης", και, εάν είναι

Του Αρχιμανδρίτη Παύλου Αποστολίδη Ηγουμένου Ιεράς Μονής Παναγίας Σουμελά

ποντιακής καταγωγής και γνώστης της ιστορίας, ιδιαίτερα συγκινείται, διότι οι μνημονεύομενοι βασιλείς δεν είναι, παρά ο Αυτοκράτωρ της Τραπεζούντος Αθέσιος Γ' ο

Μέγας Κομνηνός (1349-1390) και η σύζυγός του Αυτοκράτειρα Θεοδώρα η Καντακουζηνή.

Σ' όλη την περίοδο της ζωής της, η αυτοκράτοριά της Τραπεζούντος πέρασε ημέρες δύσκολων αγώνων μα και ημέρες νίκης και χαράς. Όμως η περίοδος που βασίλεψε ο Αθέσιος ο Γ' ήταν η πιο λαμπρή και η πιο ένδοξη. Την περίοδο αυτή αεριοκράτησε στην Θεοφύλακτη Τραπεζούντα ο Άγιος Θεόδωρος από την Κορνή της Καστορίας (1370-1391), που χρημάτισε και ηγούμενος της Αγιορειτικής μονής Φιλοθέου.

Την συνδρομή και μεσολαβία του κατά σάρκα αδελφού του προς τον αυτοκράτορα, ζήτησε ο Οσίου Διονυσίου, που ασκήτευε στο Άγιο Όρος, για την ανοικοδόμηση του μοναστηριού του προς τιμήν του Τιμίου Προδρόμου. Με τιμές και ευλαβική διάθεση δέχθηκε τον αγιορείτη ασκήτη στην Τραπεζούντα ο Αθέσιος: "... και τη βασιλεία μου εις όψιν παραστάς ρακενδύτης, ήσυχος υποχαλών ως έθος τοις αναχωρηταίς την ορύν: ολίγα λαλών, ως εΐθισται τοις εγκλείστοις, αλλ' ή ψυχωφελή και σωτήρια και ταύτα συντετριμμένη καρδιά και πνεύματι ταπεινώσεως, άγγελος μοι προς θεού σταθείς εβουλήθη: σωτηρίαν ευαγγελιζόμενος... είπες αν Αθανάσιος μεν εκ Τραπεζούντος τω Αθεσίω όρτι δοθείς, Διονύσιος δ' εκ του Αθω τη Τραπεζούντη αντιδοθείς..." (Αθεξίου Γ' Χρυσόβουλου Λόγος).

Μέχρις τω Κυρίω, μέχρις αρχών του αιώνας μας υπήρχε και διαρκής νηπαστευτική τράπεζα, εν ή παρεκλήθητο μετ' ευλογίας 4 - 5 νηπαστευτικοί πατέρες, σπονίως γευόμενοι ελαίου και επιμελούμενοι της συνεχούς μεταλήψεως επόμενοι ως προς το αυτο αρχαία τάξει της Μονής". (Αρχιμ. Γαβριήλ Λαυσαϊκόν του Αγίου Όρους).

Η μονή κατέχει την πέμπτη θέση μεταξύ των μονών και δικαιούται την ράβδο του πρωτεπιστάτου.

Στον αιώνα μας εξεχούσα παναγιωρειτική φυσιογνωμία υπήρξε ο ηγούμενος των ηγουμένων "ο μακαριστός Αρχιμ. Γαβριήλ, που ηγουμήνευσε κατά τα έτη (1936 - 1976). Για τη μεγάλη αυτή μορφή αφησούσε τον λόγιον και ποιητογράφον, γέροντα θεοκλήτη, που εφρασαζέται στο κατέναντι της μονής κάθισμα των Αγίων Αποστόλων να περιγράψει τον πλοΐου και το κάλλος της ως ο πλεόν κατάλληλος:

"...Επί πενήντα ολόκληρα χρόνια, ο Γέροντάς μου, είναι το πρώτο και σεβάσιμον όνομα στην αγιορειτικήν αμφικτυονία. Ηταν ένας ευλαβέστατος μοναχός, πολυμαθής, συνειδητός, ταπεινός, γλυκός φιλόδελφος. Στα πενήντα του χρόνια εκλέγεται ηγούμενος του μοναστηριού. Τότε οι πνευματικά του χαρίσματα, η ποιμαντική τέχνη του, η βαθειά θρησκευτική του, η ειρηνοποιό δραστηριότητάς του, η αν-

ναμφισβήτητη πατριότητάς του, ο δυναμικός ρωμιογέτης, ο Γαμαλιήλ της Πρωτοϋκου. Αναγνωρίζεται ως παιδαγωγός του Γενναίου και Πνευματικού των μεγάλων μαζών, κληρικών, μοναχών και λαϊκών, αλλά και ο παρρηγορικός άγγελος των θλιμμένων και πεπαισθύντων. Ο Γέροντάς μου ο ηγούμενος Γαβριήλ, γέμισε με το όνομά του το άγιον Όρος επί 75 χρόνια και η παρθενική του όψη σπαρτάει κενό". (Μοναχικόν Θεοκλήτου Διονυσίου του "Ο Γέροντάς μου Γαβριήλ Διονυσιάτης").

Ο παππούς, όπως ερωπότες οι αγιορειτικοί άφησε ένα μεγάλο πνευματικό συγγραφικό έργο. Διάφυρη ευσεβείας η επανέκδοσος των έργων του προς μεμνήστην ωφέλεια του πνευματικού ανθρώπου.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Το πρόγραμμα του Διεθνούς Συνεδρίου για τον Ελληνισμό της πρ. Σοβιετικής Ένωσης

"Πέρα από τις συμπληγάδες" είναι ο γενικός τίτλος του διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου για τον Ελληνισμό της πρώην Σοβιετικής Ένωσης που διοργανώνει ο Δήμος Βέροιας από τις 9 έως τις 11 Μαΐου.

Οι εργασίες του συνεδρίου θα γίνουν στην Ανωγειάδα Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του δήμου Βέροιας και συνεργάζεται για την διοργάνωση του το Κέντρο Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας.

Στη διοργάνωση του συνεδρίου συμμετέχουν και το Κέντρο Πολιτιστικών Πρωτοβουλιών και Επικοινωνίας ΟΤΑ του δήμου Βέροιας, η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Βέροιας και άλλοι φορείς. Η όλη διοργάνωση τελεί υπό την αιγίδα του παιδαγωγικού τμήματος Φλώρινας του ΑΠΘ.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 8/5

19.50 - 20.30 καθύπευκτο από τον Χασιώτη Γιάννη, Δήμαρχο Βέροιας και την Αράπογλου Χρυσά, πρόεδρο του κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνισμού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας.

Χαιρετισμοί κ.κ. Παντελεήμων Μητροπολίτης Βέροιας, Καμπανίας και Ναούσης, Εκπρόσωπος Βουλής, Βλαζάκης Ανδρέας Νομάρχης Ημαθίας Κόλλιατζης Κυριακής πρόεδρος ΔΕΠ Βέροιας, εκπρόσωπος προεδρίου ΣΑΕ.

Απονομή τιμητικών διακρίσεων.

20.30-21.15 Φωτιάδης Κων/νος αν. καθηγητής ιστορίας του νέου Ελληνισμού του ΑΠΘ, πρόεδρος παιδαγωγικού τμήματος δημοτικής εκπαίδευσης Φλώρινας, μέλος της επιστημονικής επιτροπής του Κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του ελληνικού πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας. Θέμα: "Ο Ελληνισμός της πρώην Σοβιετικής Ένωσης".

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9/5

10.00 - 10.30 Επίσημη έναρξη - χαιρετισμοί. "Χασιώτης Ιωάννης, Δήμαρχος Βέροιας

Εκπρόσωπος κυβέρνησης Παπαδόπουλος Κων/νος, Νομάρχης Θεσ/νίκης * Εκπρόσωπος βουλής * Αράπογλου Χρυσά, πρόεδρος Κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του ελληνικού πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας * Εκπρόσωπος προεδρίου ΣΑΕ * Αθεξανδρίδης Μιχάλης γενικός διευθυντής της ΕΡΤ-3 * Χαρούλα Ουσουλιτζόγλου εκπρόσωπος ΔΕΠ Βέροιας.

Κήρυξη των εργασιών από τον πρόεδρο του ΑΠΘ.

10.30 - 10.50 Gunther Steffen Henrich καθηγητής γλωσσολογίας του πανεπιστημίου της Λειψίας - Γερμανία, "Οι Μαριουπολίτες ή Ταυρορωμιοί Ελληνες. Ιστορία και πολιτισμός".

10.50 - 11.10 Αθεξανδρίδης Σοφία υπ. διδάκτωρ του πανεπιστημίου της Μόσχας "Τα ελληνικά τοπωνύμια της Κριμαίας".

11.10 - 11.30 διάλειμμα.

11.30 - 11.50 Αρατζόλη Μαργαρίτα διδάκτωρ εθνολογίας, καθηγήτρια πανεπιστημίου Συμβουλοπούλης της Κριμαίας "Ο Ελληνικός πληθυσμός της Κριμαίας και της Αζοφικής στο τέλος του 19ου αρχές του 20ου αιώνα".

11.50 - 12.10 Bruneau Michele καθηγήτρια ιστοριογραφίας στο πανεπιστήμιο του Bordeaux - Γαλλία "Γεωπολιτική του Ποντιακού Ελληνισμού μεταξύ δύσης και ανατολής".

12.10 - 14.00 Ξεναγήση στην πόλη της Βέροιας.

17.00 - 17.20 Καραφιλίδης Τριάντα υπ. διδάκτωρ Α.Π. Θεσ/νίκης "Η συμμετοχή των Ελλήνων εμπόρων της Οδησσού στα κοινά της πόλης, 1794-1803".

17.20 - 17.40 Χαρούλη Τζερίνα επίκουρη καθηγήτρια πανεπιστημίου Πειραιά "Το διεθνές εμπόριο και ναυτιλιακά δίκτυα των Ελλήνων στη Νότιο Ρωσία, 1830-1914".

17.40 - 18.00 Παπαδόπουλος Παύσας, αν. καθηγήτρια αρχιτεκτονικής Α.Π.Θεσσαλονίκης "Η προβληματική διάσταση του Ελληνισμού της Γεωργίας".

18.00 - 18.20 διάλειμμα.

18.20 - 18.40 Ατζίδης Βλάσης διδάκτωρ ιστορίας, συγγραφέας, σύμβουλος του ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού "Η ιστορική εμπειρία των Ελλήνων στον Εύξεινο Πόντο και η διαμόρφωση του σύγχρονου Ελληνισμού".

19.00 - 19.30 συζήτηση.

19.30 - 19.40 Καραβία Μαρία, δημοσιογράφος "Ποιότητα ζωής των Ελλήνων της Οδησσού - 19ος αιώνας".

19.40 - 21.00 προβολή ταινίας "Οδησσός" της Μαρίας Καραβία.

ΣΑΒΒΑΤΟ 10/5

09.00 - 09.20 Πετρόπουλος Ηλίας, υπ. διδάκτωρ Αρχαιολογίας πανεπιστημίου Μόσχας "Η Ελληνική πόλη στο Β.Α. τμήμα του Πόντου κατά τον 6ο με 5ο π.Χ. αιώνα".

09.20 - 09.40 Μαζιλνίκοφ Αθεξί, καθηγητής αρχαιολογίας του Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Μόσχας - Έυρηματα Βακτριανών".

09.40 - 10.20 Κρασίδης Θεοχάρης, φιλόσοφος και διδάκτωρ Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Μόσχας "Αναζητώντας μέλος Ακαδημίας Αθηνών "Η χρεωκοπία του οδοκλήρωτου και η κατάσταση των Ελληνοπόντιων σήμερα".

10.20 - 10.40 διάλειμμα.

10.40 - 11.00 Δραγουδάκη Γεωργία, καθηγήτρια φιλόλογος, απεσταλμένη εκπαιδευτικός του ΕΥΙΑΠΟΕ στο Καζακστάν "Ο Ελληνισμός του Καζακστάν σήμερα. Προβλήματα, δυνατότητες και προοπτικές".

11.00 - 11.20 Καραγιάννης Θεόδωρος, οικονομολόγος μέλος της κοινής επιτροπής κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας, αντινομάρχης Θεσ/νίκης, δημοσιογράφος "Το Κέντρο Μελέτης του πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας".

11.20 - 11.40 Καμενίδης Χρήστος, καθηγητής στο τμήμα γεωπονίας του ΑΠΘ γενικός γραμματέας παθινοστούτων των Υ.ΜΑΘ "Η πολιτική αποκατάσταση των παθινοστούτων ομογεγών από τις χώρες της πρ.ΕΣΣΔ".

11.40 - 12.00 Ποπόφ Γαβριήλ, πολιτικός καθηγητής πανεπιστημίου Μόσχας πρώην Δήμαρχος Μόσχας "Ιστορικές τύχες των Σοβιετικών Ελλήνων".

12.00 - 12.20 Νιώτας Γρηγόρης, βουλευτής, πρόεδρος της ειδικής μόνιμης επιτροπής της βουλής για τον σπόδημο ελληνισμό, μέλος της επιστημονικής επιτροπής του κέντρου μελέτης και ανάπτυξης του Ελληνικού πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας "Η σύγχρονη εικόνα του Ελληνισμού της Μαύρης Θάλασσας".

12.00 - 12.20 Κάρναφ Σεργκέι, καθηγητής βυζαντινής ιστορίας του πανεπιστημίου Μόσχας "Νέα στοιχεία για την αυτοκρατορία της Τραπεζούντας".

12.20 - 12.40 Ηλιάδης Ηλίας, πρόεδρος Ελλήνων επιχειρηματιών Ρωσίας "Ελληνορωσικές εμπορικές σχέσεις".

12.40 - 13.00 συζήτηση.

17.00 - 17.20 Κάρναφ Σεργκέι, καθηγητής βυζαντινής ιστορίας του πανεπιστημίου Μόσχας "Νέα στοιχεία για την αυτοκρατορία της Τραπεζούντας".

17.20 - 17.40 Ηλιάδης Ηλίας, πρόεδρος Ελλήνων επιχειρηματιών Ρωσίας "Ελληνορωσικές εμπορικές σχέσεις".

17.40 - 18.00 Τζεν Ιωάννης, πρόεδρος του Ελληνικού οργανισμού Εξωτερικού εμπορίου μέλος της επιστημονικής επιτροπής του Κέντρου Μελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας "Νέες μαρφές διεθνούς εμπορίου".

18.00 - 18.20 Χαραλαμπίδης Μιχάλης, κοινωνιολόγος, αντιπρόεδρος ΚΕΠΟΜΕ πρόεδρος αστικής εταιρίας "Ρωμανία" "Ρωμανία - Αθεξανδρούπολη - Μπουργκάς. Ο δρόμος της παθινοστούσης".

18.20 - 19.00 συζήτηση.

19.00 - 19.20 διάλειμμα για καφέ.

19.20 - 20.00 συμπέρασμα.

20.00 - 21.15 προβολή ταινίας του Νίκου Αναγνωστόπουλου, σκηνοθέτη. "Στα πρόσωπα της Ανατολής κοιμάται ο χρόνος".

ΚΥΡΙΑΚΗ 11/5

09.00 προσκύνημα στην Παναγία Σουμελά.

11.30 - 12.00 επιστροφή στη Βέροια. Αποχαιρετισμός συνέδρων.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Εκθεση ιστορικών ντοκουμέντων (αρχείο κ. Φωτιάδη), έκθεση έργων ζωγραφικής και ψηφιδωτών Ελλήνων από την ΕΣΣΔ (Ν.Μαστορόπουλος - Γ.Ηλιάδη).

Την συνδρομή και μεσολαβία του κατά σάρκα αδελφού του προς τον αυτοκράτορα, ζήτησε ο Οσίου Διονυσίου, που ασκήτευε στο Άγιο Όρος, για την ανοικοδόμηση του μοναστηριού του προς τιμήν του Τιμίου Προδρόμου. Με τιμές και ευλαβική διάθεση δέχθηκε τον αγιορείτη ασκήτη στην Τραπεζούντα ο Αθέσιος: "... και τη βασιλεία μου εις όψιν παραστάς ρακενδύτης, ήσυχος υποχαλών ως έθος τοις αναχωρηταίς την ορύν: ολίγα λαλών, ως εΐθισται τοις εγκλείστοις, αλλ' ή ψυχωφελή και σωτήρια και ταύτα συντετριμμένη καρδιά και πνεύματι ταπεινώσεως, άγγελος μοι προς θεού σταθείς εβουλήθη: σωτηρίαν ευαγγελιζόμενος... είπες αν Αθανάσιος μεν εκ Τραπεζούντος τω Αθεσίω όρτι δοθείς, Διονύσιος δ' εκ του Αθω τη Τραπεζούντη αντιδοθείς..." (Αθεξίου Γ' Χρυσόβουλου Λόγος).

Με ευχαρίστηση ανέλαβε την δαπάνη εξαπολύοντας και το πρνομοπάροχο προς τη Μονή Χρυσόβουλλο, που μέχρι σήμερα σώζεται, κομμημένο με τις προσωπογραφίες των Αυτοκρατόρων, ευλογουμένων από τον Τιμίο Προδρόμο.

Στο Χρυσόβουλλο, μεταξύ άλλων καταγράφονται ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάστηκε ο Οσίου προστά στον αυτοκράτορα και η εντύπωση που έκαμε στο δεύτερο η σεμνή γενικά εμφάνιση του ασκητικού πατρός, καθώς και οι συστάσεις για τη μονή του τα έτη:

Η μονή, τέλως, αναλαμβάνει την υποχρέωση να ονομάζεται η ίδια του Μεγάλου Κομνηνού και σε ένδειξη ευγνωμοσύνης να τελεί αιώνιο μνημόσυνο όλης της αυτοκρατορικής οικογένειας, καθώς και των προγόνων και

των λοιπών συγγενών της, ενώ παράλληλα να φιλοξενεί τους Τραπεζούντιους προσκυνητές, που θα έρχονταν σ' αυτή είτε ως υποψήφιοι μοναχοί, είτε ως απλοί προσκυνητές. "... εντέλλεται και επαφήσιν η βασιλεία μου τω παρόντι καθηγητή και ιερομονάχω κύρ Διονυσίω· και τοις περί αυτόν ιερομόναχοις πάσι και μοναχοίς· ίνα τους μεν προπάτορας αυτής και καθ' αίμα συγγενείς και γεννήτριας τους σοιδίμους, εκείνους βασιλείς και ήρωας· τους Μεγάλους δηλαδή Κομνηνούς, συχωρήσωσι και μακαρίσωσιν ακαταπαύστω φωνή υπέρ δε της βασιλείας μου και των υψηλοτάτων δεσποίνων, της τε αγίας μητρός αυτής· και της ξυνεύου μου, και των παίδων ημών· και πάντων των εισέπεται εξ' οσφύως ημών ελευσομένων· και παντός του καθ' ήμάς κράτους υπερέχοντα· εν τε ταίς εσπεριναίς δοξολογίαις και ορθίναίς ήταιίς, και καθημεριναίς ευχαίς, και αυταίς δη ταίς φοβεραίς και ανεμάκτοις ήτοιουργίαις· ίνα συχωρήσεως και αναπαύσεως τύχοιμεν· και μετά των σωζομένων ταχθείημεν και εν βίβλω ζωής εγγραφείημεν... και ως κτήτορα σχεδόν οι πάντες διαφημήσωσι, και την του Μεγάλου Κομνηνού μνήνη ονομάσωσιν... και είπέρ τινες των τραπεζούντιων τυχών παραβάλλησιν εν αυτή καταπάροδον, εί μεν δια θεωρίαν και ιστορίαν· και προσκύνησιν εστί του τόπου και της μονής και του όρους, οφείθουσιν οι μοναχοί, ασπασίως δέχεσθαι τούτους και τήν 'και Ξεναγωγείν, ως εφικτόν· εί δε δ' αποταγήν κόσμου αι Ζήλον ασκήσεως και έρωτα αναχωρήσεως, ως συναρχαίως των αδελφών, αγαθαίξεσθαι..." (Αθεξίου Γ' Χρυσόβουλλου λόγος).

Η μονή, με την πάροδο των ετών, απέκτησε φήμη ενός εκ των αυστηρότερων κοινοβίων του Όρους και προσέφερε στην εκκλησία ένδεκα Αγίους. Ο μακαριστός Αρχιμανδρίτης Γαβριήλ έγραψε για τη μονή του τα έτη:

"Εμβήματα αυτής είναι ανέκαθεν η πτωχεία εν τοις υλικούς, η αφοσίωσις εις τα πνευματικά... Οτε προ 40ετίας και πλεόν ήθον και την ιεράν ταύτην Μονήν, εύρον εν αυτή τώντι θεοφόρους πατέρας, επιμελουμένους της νοεράς προσευχής και εν νηστείαις και αγρυπνίαις ευαρεστού-

των λοιπών συγγενών της, ενώ παράλληλα να φιλοξενεί τους Τραπεζούντιους προσκυνητές, που θα έρχονταν σ' αυτή είτε ως υποψήφιοι μοναχοί, είτε ως απλοί προσκυνητές. "... εντέλλεται και επαφήσιν η βασιλεία μου τω παρόντι καθηγητή και ιερομονάχω κύρ Διονυσίω· και τοις περί αυτόν ιερομόναχοις πάσι και μοναχοίς· ίνα τους μεν προπάτορας αυτής και καθ' αίμα συγγενείς και γεννήτριας τους σοιδίμους, εκείνους βασιλείς και ήρωας· τους Μεγάλους δηλαδή Κομνηνούς, συχωρήσωσι και μακαρίσωσιν ακαταπαύστω φωνή υπέρ δε της βασιλείας μου και των υψηλοτάτων δεσποίνων, της τε αγίας μητρός αυτής· και της ξυνεύου μου, και των παίδων ημών· και πάντων των εισέπεται εξ' οσφύως ημών ελευσομένων· και παντός του καθ' ήμάς κράτους υπερέχοντα· εν τε ταίς εσπεριναίς δοξολογίαις και ορθίναίς ήταιίς, και καθημεριναίς ευχαίς, και αυταίς δη ταίς φοβεραίς και ανεμάκτοις ήτοιουργίαις· ίνα συχωρήσεως και αναπαύσεως τύχοιμεν· και μετά των σωζομένων ταχθείημεν και εν βίβλω ζωής εγγραφείημεν... και ως κτήτορα σχεδόν οι πάντες διαφημήσωσι, και την του Μεγάλου Κομνηνού μνήνη ονομάσωσιν... και είπέρ τινες των τραπεζούντιων τυχών παραβάλλησιν εν αυτή καταπάροδον, εί μεν δια θεωρίαν και ιστορίαν· και προσκύνησιν εστί του τόπου και της μονής και του όρους, οφείθουσιν οι μοναχοί, ασπασίως δέχεσθαι τούτους και τήν 'και Ξεναγωγείν, ως εφικτόν· εί δε δ' αποταγήν κόσμου αι Ζήλον ασκήσεως και έρωτα αναχωρήσεως, ως συναρχαίως των αδελφών, αγαθαίξεσθαι..." (Αθεξίου Γ' Χρυσόβουλλου λόγος).

Η μονή, με την πάροδο των ετών, απέκτησε φήμη ενός εκ των αυστηρότερων κοινοβίων του Όρους και προσέφερε στην εκκλησία ένδεκα Αγίους. Ο μακαριστός Αρχιμανδρίτης Γαβριήλ έγραψε για τη μονή του τα έτη:

"Εμβήματα αυτής είναι ανέκαθεν η πτωχεία εν τοις υλικούς, η αφοσίωσις εις τα πνευματικά... Οτε προ 40ετίας και πλεόν ήθον και την ιεράν ταύτην Μονήν, εύρον εν αυτή τώντι θεοφόρους πατέρας, επιμελουμένους της νοεράς προσευχής και εν νηστείαις και αγρυπνίαις ευαρεστού-

των λοιπών συγγενών της, ενώ παράλληλα να φιλοξενεί τους Τραπεζούντιους προσκυνητές, που θα έρχονταν σ' αυτή είτε ως υποψήφιοι μοναχοί, είτε ως απλοί προσκυνητές. "... εντέλλεται και επαφήσιν η βασιλεία μου τω παρόντι καθηγητή και ιερομονάχω κύρ Διονυσίω· και τοις περί αυτόν ιερομόναχοις πάσι και μοναχοίς· ίνα τους μεν προπάτορας αυτής και καθ' αίμα συγγενείς και γεννήτριας τους σοιδίμους, εκείνους βασιλείς και ήρωας· τους Μεγάλους δηλαδή Κομνηνούς, συχωρήσωσι και μακαρίσωσιν ακαταπαύστω φωνή υπέρ δε της βασιλείας μου και των υψηλοτάτων δεσποίνων, της τε αγίας μητρός αυτής· και της ξυνεύου μου, και των παίδων ημών· και πάντων των εισέπεται εξ' οσφύως ημών ελευσομένων· και παντός του καθ' ήμάς κράτους υπερέχοντα· εν τε ταίς εσπεριναίς δοξολογίαις και ορθίναίς ήταιίς, και καθημεριναίς ευχαίς, και αυταίς δη ταίς φοβεραίς και ανεμάκτοις ήτοιουργίαις· ίνα συχωρήσεως και αναπαύσεως τύχοιμεν· και μετά των σωζομένων ταχθείημεν και εν βίβλω ζωής εγγραφείημεν... και ως κτήτορα σχεδόν οι πάντες διαφημήσωσι, και την του Μεγάλου Κομνηνού μνήνη ονομάσωσιν... και είπέρ τινες των τραπεζούντιων τυχών παραβάλλησιν εν αυτή καταπάροδον, εί μεν δια θεωρίαν και ιστορίαν· και προσκύνησιν εστί του τόπου και της μονής και του όρους, οφείθουσιν οι μοναχοί, ασπασίως δέχεσθαι τούτους και τήν 'και Ξεναγωγείν, ως εφικτόν· εί δε δ' αποταγήν κόσμου αι Ζήλον ασκήσεως και έρωτα αναχωρήσεως, ως συναρχαίως των αδελφών, αγαθαίξεσθαι..." (Αθεξίου Γ' Χρυσόβουλλου λόγος).

Η μονή, με την πάροδο των ετών, απέκτησε φήμη ενός εκ των αυστηρότερων κοινοβίων του Όρους και προσέφερε στην εκκλησία ένδεκα Αγίους. Ο μακαριστός Αρχιμανδρίτης Γαβριήλ έγραψε για τη μονή του τα έτη: